לו א מיי פט"ו מהלכות

איסורי מזבח הל"ט:

ב ד מיי׳ פ״א מהל׳ יו״ט

בלכה ני

תורה אור השלם

ו. ושה אחת מו הצאו

מן הַפָּמאתַיִם מִמַּשְׁקַה יִשְּׂרָאֵל לְמִנְּחָה וּלְעוֹלְה

ולשלמים לכפר עליהם

יחזקאל מה טו

לם ג שם הלכה י:

מאכלות אסורות הלכה יד: לח ב מיי׳ פ״ה מהלי א) ומנחות ה. חולין ל: ממורה כט.], ב) [מכות כא:], ג) [הך קרא בשבת כתיב ואולי צ"ל כל מלאכה

הגהות הב"ח

מוסף רש"י ממשקה ישראל. מקרא הוא נספר יחוקאל שה אחד מן הלאן מן סחד מן הלאן מן המאמים ממשקה ישראל, ולענין קרבנות ונסכיהם כתיב (חוליו שי) (חולין צ:). מן לישראל. מו קרבן (תמורה כט.) מן למשקה ישראל (מנחות ה.) ביאו כל קרבנותיהם יהיו משקה הראוי לישראל, כל עיקר הסעודה קרויה על שם המשקה, כלומר האכילה מהא מן השחיה עם השמיה מהם מן המומר לישראל (יחזקאל מה טו). ואין חילוק מלארות לנו"נז עשה שתים ושלש מלחכות בהעלם אחד, או עשה מלאכה שיש בה שתי לאוין, אינו חייב אלא אחת, למ"ד הבערה לחלה סבירא ליה אין מלאכות ביו"ט, מטנג, יצאת, חילוק דביו"ט לא ילאת הבערה, ומ"ד נמי הבערה ללאו ונפקא ליה חילוק . מממ מועשה מלאכות מהנה, הני מילי באיסורי דאית בהן חיוב חטאת כגון מלחכות דשבת דודונן כרת ישננתו תנוחת דבההיה קמיירי בחטאת, אבל יו"ט

שתי מלאכות במזיד אינו לוקה שתים

והכא ביום טוב קיימינן ומחייבת ליה

משום י"ט תרתי משום מוקלה ומשום

מבשל גיד ביום טוב: אמר רמי בר

חמא הא דרבה ורב חסדא. דאיפליגוי

גבי יום טוב אי שרינן ליה משום

הואיל או לא: מחלוקת רבי אליעור

ור' יהושע היא דרבי אליעור סבר

אמרינן הואיל. אע"ג דקופו להפריש

אחת מהן לחלה ונמלא שטרח בדבר

שאינו ראוי לאכילה אפי׳ הכי אמרינן

הואיל ואי בעי לא מפריש חדא לחלה

אלא בלע מכל חדא וחדא ואיכא

למימר בכל חדא חזיא ליה ומותר

לאפותה: ור' יהושע סבר לא אמרינן

הואיל. כדי להתיר מלאכות יום טוב.

ואהואיל ואי בעי מיתשיל עלה דלעיל

[מו:] לא קאי רמי בר חמא אלא אהואיל

דאיסור מלאכת יום טוב: אלא

דבעידנה דעיילי לה. חיכה למימר

בכל חדא וחדא חזיא ליה בלאו הואיל

דבכל חדא איכא למימר זו לא תהא

לחלה: אבל הכא דלאורחין הוא

דחוית. והרי עדיין לא זימן לית

ליה הואיל למישרייה לרבי אליעזר:

דלא חזיא לא לדידיה ולא לאורחים.

(ה) והרי סופו ליטול אחת לחלה שאין דרך לבצוע מכל אחת: אבל הכא.

דכולהו חזו לאורחין ואורחין שכיחי

אמרינן הואיל למישרייה. ואי קשיא הא

דחמר ר' יהושע לא זהו חמץ שמוזהרין

כו׳ אלמא לית ליה הואיל ואי בעי

מיתשל עלה אפילו לחומרא וכל שכן

הואיל דהכא לקולא לא דמי דהשתא

מיהא לאו דידיה הוא וכך שמעתי

ומגמגם לבי עלה ונראה בעיני דאיז

הואיל בזה בדבר שאינו שלו דנימא

הואיל ואי בעי מייתי ליה ברשותיה

דאם כן הקדש דקיימא לויי אבל אתה

רואה של גבוה ולא פליג ר"א הא

אי בעי פריק ליה והוי דידיה ואף

סוגיה דשמעתה לה מייתבה שפיר.

וכמדומה דפירוש הכתוב ברישה

דשמעתה הוחיל וחי בעי מיתשיל

קמי לכל לחשת הוא ואין דחיוב מלקות הוא ואין זדונן כרת אין בו חילוק

רבינו חננאל מן המאתים ממותר שת ואי ס"ד מוקצה אסור

לא יוושה בהת דרחיד ובי ד) ול"ל והתנון, ה) וקרת יח כטן, ו) ולעיל מויז ז) [לעיל ה:], ה) [לעיל כו.],

(A) רש"י ד״ה דלא חזיא וכו׳ דהרי סופו:

מלחכות (מכות כא:).

מאות שנשתיירו בבור, רלומר אחילו טרלה שהיא ונשתיירו מאתים מותריז הן, מכאן לערלה שבטלה ה מז הייז המותר לישראל. יביא מז המוקצה. אמרת ב מיכון מבווקבת, אבודנ לאו, אלא יביא מן המוקצה, ומה ראית להתירו, גמרינן מטבל מה טבל מיוחד שאיסור גופו לא ניתקן אף כל שאיסור גופו גרם לו. יצא מוקצה שגופו תמים וכשר הוא ואיסור הכנה בא להרחיקו, י ואיפריכא. ומשני אפיק . הכערה ועייל עצי אשרה.

מן המאסים. על כרחיך אנסכים קאי וקאמר הביאו הנסכים עליו מן המאסים שישתיירו מאסים בבור היין: מכאן לערלה שבעלה במאסים. דאי לאו בשאיסור מעורב בו האי אמאי מלריך מאחים ובעלמא בסיפרים נפקא לן שפיר דערלה וכלאי הכרם בטילין במאחים והאי מכאן לאו דוקא אלא אף כאן אתה יכול לסמוך קלת: איסור דבר אחר. שבת: הא אם הוא דאמרת. באלו הן הלוקין (מכות דף כא:): חילוק מלחכום לשבם. שאם עשה שתים בהעלם אחד או [אחת] בשתי העלמות חייב שתים: ואין חילוק מלחכום ליום טוב. שאם עשה

ימן המאתים ממותר שתי מאות שנשתיירו

בבור מכאן אלערלה שבמילה במאתים

ממשקה ישראל שמן המותר לישראל מכאן

אמרו באין מביאין נסכין מן המבל יכול לא

יביא מן המוקצה אמרת מה מבל מיוחד

שאיסור גופו גרם לו אף כל שאיסור גופו

גרם לו יצא מוקצה שאין איסור גופו גרם לו

כאן לא קאמר ר"א התם דאמרינן הואיל אלא דבעידנא דקא עייַלי לתנורא כל

חרא וחרא חזיא ליה לדידיה אבל הכא דלאורחיו הוא דחזי לדידיה לא חזי

אימא הכי נמי דלא אמרינן הואיל אמר רב שישא בריה דרב אידי ודילמא

לא היא עד כאן לא קאמר רבי יהושע התם דלא אמרינן הואיל אלא דאיכא

חדא דלא חזיא לא לדידיה ולא לאורחין אבל הכא דחזי מיהת לאורחין אימא

הכי נמי אמרינן הואיל אמרוה [רבנן] קמיה דרבי ירמיה ור' זירא ר' ירמיה

קיבלה ר' זירא לא קיבלה א"ל רבי ירמיה לרבי זירא מילתא דקשיא לן ואתיא

כמה שני במאי פליגי ר"א ור' יהושע השתא אמרוה משמיה דגברא רבה ולא

ניקבלה אמר ליה היכי אקבלה דתנינא אמר ליה רבי יהושע לדבריך הרי

הוא עובר משום ילא תעשה כל מלאכה ושתיק ליה ואי איתא לימא ליה

מעמא דידי משום הואיל א"ל וליטעמיך הא דתנינא בברייתא אמר לו ר"א

לדבריך הרי הוא עובר משום בל יראה ובל ימצא ושתיק ליה ה"ג דלא אהדר

ליה הא קא מהדר ליה במתני' דתנן לא זהו חמץ שמוזהרין עליו משום בל

יראה ובל ימצא אלא שתיק ליה בברייתא ומהדר ליה במתני' ה"ג אימור שתיק ליה במתני' ואהדר ליה במכילתא אחריתי תניא רבי אומר הלכה

כר"א ור' יצחק אמר הלכה כבן בתירא וכמה שיעור עיסה רבי ישמעאל בנו

של רבי יוחגן בן ברוקה אומר בחיטין קבין ובשעורין שָלשת קבין ר' נתן

אומר משום ר"א חילוף הדברים והתניא רבי ישמעאל בנו של ר' יוחנן

בן ברוקה אומר בחמין שלשת קבין ובשעורין ארבעה קבין לא קשיא הא

בחסיכתא הא במעלייתא אמר רב פפא שמע מינה גריעין חימי חסיכתא

מחיםי מעלייתא מפי מדגריען שערי חסיכתא משערי מעלייתא דאילו התם

תילתא והכא ריבעא אמר רב קבא מלוגנאה לפיסחא וכן לחלה ס(והתניא)

עליה לא גר' אלא הכי גר' ר' אליעור סבר אמרי' הואיל ור' יהושע סבר לא אמרינן הואיל והכי פירושא ר' אליעור סבר שרי לאפותה ואע"ג

דסוף סוף איכא חדא דלא חזיא ליה אין כאן איסור מלאכה הואיל וכל חדא וחדא חזיא ליה דמני למשקל מכל חדא פורתא ור׳ יהושע סבר לא

אמרינן הואיל דהא סופו ליטול אחת מהן לחלה הלכך כיון דטובת הנאה אינה ממון ולא עבר עלה מנחתה עד הערב וישרפנה: אמרוב. להא דרמי בר חמא: מילחא דקשיא לן כו'. דבטובת הנאה ממון ליכא לאוקמי פלוגתייהו לחוד דנהי נמי דטובת הנאה ממון לר' אליעזר אפילו הכי

השתא נמי עובר משום לא תעשה כל מלאכה ומוטב לעבור על בל יראה מאליו ואינו עושה מעשה בידים מלעבור על לא תעשה כל מלאכה ועושה מעשה בידים: **טעמא דידי משום הואיל**. ואין כאן חילול: א**הדר ליה במרילהא אחריחא**. ואיכא למימר דבתרוייהו פליגי ר' אליעזר

סבר טובת הנאה ממון הלכך אי מחמלה גביה עבר עלה ולאפותה קודם לכן אין כאן איסור דאמרי׳ הואיל ואיכא למימר בכל חדא חזיא ליה ור׳ יהושע סבר אינה ממון הלכך לא זהו חמץ שמוזהרין עליו וכי אפי לה עבר עלה דלא אמרינן הואיל והא דתרילנא לעיל [מו:] דכולי עלמא

טובת הנאה אינה ממון אכתי לא שמיע לן הא דאהדר ליה ר' אליעזר לר' יהושע הרי הוא עובר בבל יראה: הלכה כבן בחירא. תטיל

לאונן: שיעור עיסה. ללוש בפסח ולא יותר שיכול לשומרה מידי חימוך: חילוף הדברים. שהשעורין קרובין להחמיץ יותר מן החיטים: הא בחסיכהא הא במעלייהא. קמייתא במעלייתא בתרייתא בחסיכתא ששלש שלהן אינן אלא קביים טובות: שמע מינה. לענין מקח וממכר:

גריען היטי הסיכהה ממעלייהה טפי ממחי דגריען שערי הסיכהה ממעלייהה דחילו. בחיטי קתני בטובות קביים וברעות שלשת קבים

אלמא גרעי מילמא ואילו בשעורין הטובות שלשת קבין והרעות ארבעה ליכא גריעומא אלא ריבעא: **קבא מלוגנאה.** קב של אומו

מקום: לפיסחה. שלה ללוש יותר כדי שיוכל לשומרו מן החימוץ: וכן לחלה. בהך שיעור עיסה נמי כל ימות השנה להתחייב בחלה:

רבי אומר הלכה כר' אליעזר. ה״ר

יוסף פסק כרבי משום דקיימא לוף כוותיה מחבירו וכן מנהג ור"י דוחה דשמא לא קאמר הכא כרבי מחבירו דהא איפליגו רבה ורב חסדא בהכי והא דהלכה כרבי מחבירו היינו היכא דליכא פלוגתא דאמוראי:

חתחח

מח.

ָנָאָם אֲדנָי אֱלֹהִים: 2. וְלֹא יִדְבַּק בְּיָדְרְ מְאוּמָה מִן הַחֵּרֶם לְמַעַן אלא איסור דבר אחר גרם לו ואי אמרת איסור מוקצה דאורייתא מה לי איסור גופו מה לי איסור דבר אחר ועוד הא את הוא דאמרת ייחילוק מלאכות לשבת לאַבּנְיוּר: דברים יג יח לְּךְּ רַחֲמִים וְרַחִּמְּרְ לְךָּ רַחֲמִים וְרַחִּמְּרְ לְאֲבֹנְיוּרִ: דברים יג יח לְאַבּנְיוּרִ: דברים יג יח לִאַבּנְיוּרָ: ואין חילוק מלאכות ליו"ם אלא אפיק הבערה ועייל עצי אשירה ואזהרה מהכא יולא ידבק בידך מאומה מן החרם אמר ליה רב אחא בריה דרבא לאביי ונלקי נמי משום וולא תביא תועבה אל ביתך אלא אפיק הבערה ועייל עצי הקדש ַנְיְּגָבּוּ, יְבוּ בּיֵּגְיְ 3. וְלֹא תָבִיא תוֹעֵבָה אֵל בֵּיתֶר וְהָיִיתָ דַעָּם כְּמֹהוּ שַׁקֵץ הְשַׁקְצָנוּ וְתַעֵב שַׁקַץ ואזהרה מהכא יואשיריהם תשרפון באש ילא תעשון כן לה' אלהיכם אמר רמי בר חמא הא דרב חסדא ורבה מחלוקת דר"א ורבי יהושע היא דר"א סבר תתעבנו כי חרם הוא: אמרינן הואיל ורבי יהושע סבר לא אמרינן הואיל אמר רב פפא ודילמא עד

ושברתם את מצבתם וְאֲשַׁרִיהָם תִּשְׂרְפוּן בָּאֲשׁ וּאֲשַׁרִיהָם תִּשְׂרְפוּן בָּאֲשׁ וּפְסִילִי אֱלֹהֵיהֶם תְּגַּדְעוּן וִאָבַּרְהָם אֶת שְׁמָם מִן הַמַקוֹם הַהוא:

יבי ב י לא תַעֲשׂוּן כֵּן לַיְיָי היכם: דברים יב ד . ולהיבם: אַלוּינֶם: דברים יב ד 6. וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבְּּת לִייִי אַלֹּחֵיךּ לֹא תַעֲשָׂה כָל הלבע זאמילע ולגמעע מלאלע אלע ולגלע מנינין אי נולמון לי וגרה אשר בשעריה:

רבינו חננאל (חמשך) עובר הואיל וכל חדא וחדא חזיא ליה, אמאי שתיק, ואלא מדאישתק לית ליה הואיל. א״ל ר׳ ירמיה אי הכי הא דתנינא בברייתא, אמר לו ר׳ אליעזר הרי הוא עובר אליעון וווי יווא בב. משום לא יראה ולא ימצא, ואשתיק ר' יהושע בברייתא, הכי נמי דהדר שמוזהרין עליו בבל יראה ובל ימצא, אלא שתיק בברייתא ואהדר ליה במתני׳, ר' אליעזר נמי אהדר במכילתא אחריתא. ואע״ג דמסתבר טעמא דר׳ יהושע ל) ואמר אני אכריע כשאני אופה נמצאתי עובר על הוא לבדו יעשה לכם ועושה מעשה אותה נמצאתי עובר ואיני אותה נמצאור עובו .... עושה מעשה בידי. תניא אמר ר' הלכה כר' אליעזר דאמר לא תקרא לה שם י אב". עד שתאפה. ואע"ג דאין תלמוד. סמכינן אהא דאמר רב יהודה אמר שמואל הילכתא כר׳ אליעזר שהרודה ונותן לסל הסל מצרפן, דכלהו חדא טעמא הוא. ור׳ יצחק אמר . הילכתא כבן בתירא דאמר

תטיל לצונן. ואע״ג דפליגי . ר׳ ישמעאל בנו של ר׳ יוחנן בן ברוקה ור׳ נתן בשיעור אפיית עיסה, והאי אמר בחטין קביין, דעבדי קביין חטין פת טפי [נ"א: טפי פת] מדעבדי תלתא קבי שערי, וטירחא דהני טפי מהני. ור נתן אמר בחטין שלשת קבין דשרירן, כלומר חזקין הן ויש בהן שמנונית ועיסתן לא מחמעה הייא, פירוש מהרה, לפיכך אפילו שלשת קבין מותר, אבל שעורים שאינן חזקים אלא כחושין ורזין כד שיען מתחמצת עיסתן מהרה, לפיכך אין אופין שעורים אלא קביין קביין. ומקשינן ואמרינן ר' שמעאל אומר קביין חטין, והא תניא שלשת קבין חטין, והוא דאמר שלשת קבין שעורין, והא תניא ארבעת קבין שעורין. ושנינן הא דאמר קביין חטין חיטי מעלייתא, והא דאמר שלשת קבין חטין בחיטי חסיכתא, רעים דקים [נ־א: ריקים] כדמתרגמינן חסיכתא יבישתא. וכן בשעורים, השעורים היפות שלשה קבין, והרעות ארבעת קבין, שנמצאו עושות פת קבים חטים יפות כמו שלשת קביז רעות. וכז בשעורים. נמצא ביז חיטים יפות לחטים רעות שליש פחיתות. ובשעורים רביע. י קברן הינה, וכן בשפחה נה במא הי כר, ודברים פשוטין הן, אמר רב קבא מלוגמה לפסחא וכן להלה, וזה וזה שיעורן אחד הוא, כי קבא מלוגנאה הוא חמשת רבעים ועוד. והן שיעור הקמח להוציא מהן חלה.

ואזהרתיה ולא ידבק בידך מאומה מן החרם כו׳, ונדחת גם זו וכו׳. ואוקימנא אלא עייל עצי הקדש כו׳. אמר רמי בר חמא מחלוקת ר׳ אליעזר ור׳ יהושע דמתני׳ בהואיל, ופליגי בדרבה ורב חסדא, ר׳ אליעזר סבר הואיל ואי בעי האי מפריש ואי ייני. בעי האי מפריש. כל חדא וחדא חויא ליה ושרי ליה למיפייה. לפיכך לא תקרא לה שם עד שתאפה. רד יהושט סבר לא אמרינן הואיל, וכיון דאיכא חדא דלא חזיא ליה אסור. ודחי רב פפא דלמא לא היא, עד כאן לא קא שרי ר׳ אליעזר למפייה אלא הואיל ובעידנא דקא אפי לה כל חדא וחדא חזיא ליה, אבל האופה מיום טוב לחול דבעידנא דקא אפי לא חזי ליה לבו ביום, דהא אית ליה אחרים אימא לך אסר ר' אליעור. ודחי רב שישא נמי הא דרמי, דלמא עד כאן לא אסר ר' יהושע באפיית הפת שלא הופרשה חלה ממנה אלא משום דאית ביה פת אחת שאינה ראויה לא לו ולא לאחרים. מפני שהיא חלה לכהן. אבל הכא לענין האופה מיום טוב לחול דאי מקלעי ליה אורחים חזי להאכיל להו שרי ר' יהושע. אמרוה הא דרמי יון. אבר הרוא לבון החומה מדים בובד תחד את בקיקב לי החודום הוהאל להיות לבי המדיב בברייתא אמר לדר י הדושם זי ר' זידא ולא קבלה, אמר ליה ד' ירמיה אמאי לא קבלת, אמר ליה ואמאי נקבלה, דתניא בברייתא אמר לדר י יהושי י הוא עובר משום לא תעשה כל מלאכה, כי אופה דבר שאינו ראוי לו ושתק, ואי ס״ד בהואיל פליגי נימא ליה אינו

ל) נראה דיש טעות סופר בדבריו וכצ"ל טעמא דר"י ואני אכריע דכשאני אופה נמצאתי עובר על כל מלאכה לא יעשה בהם ועושה כו'.